2027 - 2028

REGIONAAL VEILIGHEIDSPLAN

VERLENGINGSVOORSTEL

OOST-BRABANT

Regiobureau Integrale
Veiligheid Oost-Brabant

Colofon

Titel
Verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027 - 2028

Uitgave
Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant

Datum
Versie juli 2026

Contact
RIVOB
contact@rivob.nl
www.rivob.nl

Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant

Voorwoord

Voor u ligt het verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2027-2028.

In het Regionaal Veiligheidsplan zijn de gezamenlijke prioriteiten binnen de regio benoemd: veiligheids-vraagstukken die in Oost-Brabant spelen en waarop een gezamenlijke, integrale aanpak nodig is. Het is het gezamenlijke plan van 32 gemeenten, het openbaar ministerie en de politie voor de aanpak van (boven) lokale vraagstukken.

In 2025 is een bewuste keuze gemaakt om het Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 met twee jaar te verlengen. Met de verlenging van het veiligheidsplan wordt ruimte geboden om te werken aan een kwalitatief procesvoorstel voor het Regionaal Veiligheidsplan van 2029 en verder. Zo biedt de verlenging een kans om het volgende veiligheidsplan (in welke vorm dan ook) relevanter én wendbaarder te maken, aansluitend op de behoefte van de samenleving in Oost-Brabant.

Het voorliggende verlengingsvoorstel bevat een korte toelichting op het huidige Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026, de samenhang met andere beleidsplannen en de herijking van de geprioriteerde thema's voor de periode 2027-2028. Tezamen met het in de bijlage opgenomen huidige Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 biedt dit voorstel een versterking van en aanvulling op het regionaal veiligheidsbeleid in Oost-Brabant voor de periode 2027-2028.

De titel van het huidige Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 '*samen bouwen aan een veilig Oost-Brabant'* blijft ook de komende twee jaar in Oost-Brabant ongewijzigd van kracht! Door de toenemende veelheid van veiligheidsvraagstukken en verdere bezuinigingen zoals deze nu door de politie intern moeten worden ingevuld, zullen onze veiligheidsambities de komende jaren verder onder druk komen. In dat licht is het passend om te kiezen voor een relatief beknopt verlengingsvoorstel voor de periode van twee jaar. Een voorstel dat aansluit bij de concrete realiteit en behoefte vanuit de uitvoeringspraktijk.

Hoewel wij ons realiseren dat de komende twee jaar op het gebied van veiligheid ons de nodige uitdagingen te wachten staan, is dit verlengingsvoorstel opgesteld vanuit vertrouwen en in de gezamenlijke inzet en energie die nodig zijn om verdere stappen te zetten.

Inhoud

Inleiding 5

Lokale, regionale en landelijke (beleids)plannen 6

Herijking geprioriteerde thema's 7

PRIORITEIT 1: Zorg en Veiligheid 7

PRIORITEIT 2: Digitale veiligheid 8

PRIORITEIT 3: Maatschappelijke onrust 10

PRIORITEIT 4: Ondermijning 11

PRIORITEIT 5: Mensenhandel 12

BIJLAGE 1: Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 14

BIJLAGE 2: Sterkteverdeling politie-eenheid Oost-Brabant 14

Inleiding

In artikel 39 lid 1 van de Politiewet 2012 is bepaald dat de burgemeesters van de gemeenten in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert en de hoofdofficier van justitie ten minste eenmaal in de vier jaar het beleidsplan van de eenheid en jaarlijks het jaarverslag vaststellen. In Oost-Brabant wordt het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) vastgesteld in het Regionaal Overleg Veiligheid (ROV), waarin de 32 burgemeesters, hoofdofficier en politiechef zijn vertegenwoordigd.

In de regio Oost-Brabant is enkele jaren geleden het besluit genomen om het beleidsplan als bedoeld in artikel 39 Politiewet een integraal karakter te geven en vorm te geven in het RVP Oost-Brabant. Het RVP schetst een beeld over wat gemeenten, het openbaar ministerie en de politie gezamenlijk binnen de regio doen om geprioriteerde, integrale veiligheidsproblematiek aan te pakken. Het RVP kan worden gezien als een leidraad voor wat betreft de regionale veiligheidsprioriteiten binnen Oost-Brabant. Het openbaar ministerie, gemeenten en politie werken nauw samen om de in het RVP genoemde doelen en prioriteiten te realiseren. De bedoeling is dat er efficiënt opgavegericht wordt samengewerkt, vanuit helder belegde en vastgestelde verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Begin 2025 is bestuurlijk de behoefte uitgesproken om na 2026 te komen tot een integraal, dynamisch veiligheidsplan dat beter aansluit bij de landelijke veiligheidsagenda en de gemeentelijke, integrale veiligheidsagenda's (IVP's). Een plan waarin ambities realistisch zijn geformuleerd en niet beperkt blijven tot een papieren werkelijkheid. Deze behoefte heeft geleid tot de keuze om het RVP 2023-2026 met twee jaar te verlengen en daarbij de geprioriteerde thema's van het huidige RVP te herijken in lijn met de prestaties. In onderliggend voorstel wordt aan deze keuze gehoor gegeven. Daarnaast is besloten het huidige RVP te evalueren, waarbij eveneens de structuur rondom het RVP in ogenschouw wordt genomen. Dit evaluatietraject wordt via een separaat traject vormgegeven vanaf eind 2026, met het oog op het RVP voor de periode 2029 en verder.

De governance rondom veiligheid binnen de regio Oost-Brabant is rondom het RVP ingericht. Kern van de overlegstructuur is de Bestuurlijke Regiegroep (BRG), waaraan de voorzitters van de basisteamdriehoeken, de hoofdofficier van justitie en de politiechef deelnemen. Daarnaast sluiten de coördinerend gemeentesecretaris en de Belastingdienst aan. Dit overleg is besluitvormend ten aanzien van in ieder geval de gezamenlijke regionale veiligheidsopgave zoals vastgesteld in het RVP en monitort de voortgang van de realisatie van de doelstellingen van het RVP. Voor dit overleg geldt dat de voorzitters van de basisteamdriehoeken met mandaat vanuit hun achterban deelnemen.

Het Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant (RIVOB) werkt in opdracht van de BRG en biedt ondersteuning aan het realiseren van de doelen die voortkomen uit het RVP. Zij leveren daarmee een versterking van de regionale samenwerking op het gebied van veiligheid.[1] De uitwerking van de thema's uit het RVP worden geborgd in de vijf programmaraden. Deze programmaraden functioneren onder voorzitterschap en vicevoorzitterschap van twee burgemeesters en met vertegenwoordigers vanuit de driehoekpartners als kernleden. Daarnaast nemen (indien nodig) partners deel vanwege hun expertise over het onderwerp en/of hun rol in het proces. De Programmaraden zetten zich in om de doelstellingen uit het RVP per thema te realiseren. Voorzitters van Programmaraden kunnen, indien daartoe een noodzaak bestaat, voor een agendapunt aanschuiven bij de BRG.

Dit verlengingsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan 2027-2028 (hierna: het verlengingsvoorstel) is, onder coördinatie van het RIVOB, opgesteld door de ambtelijke Werkgroep RVP, bestaande uit ambtenaren Integrale Veiligheid vanuit de diverse basisteams en afgevaardigden vanuit het openbaar ministerie en de politie. Verder is input geleverd door de leden van het regionaal IV-overleg, het regionale gremium waarin, naast het openbaar ministerie, de politie, het RIEC Oost-Brabant en het ministerie van Justitie en Veiligheid, alle secretarissen van de basisteams zijn vertegenwoordigd. Ook hebben de leden van de vijf Programmaraden (en de daarbij horende ambtelijke voorbereidingsoverleggen) inbreng gehad ten aanzien van het voorstel door middel van de uitgevoerde QuickScan.

[1] Zie voor verdere uitwerking van de governance rondom veiligheid in de regio Oost-Brabant bijlage 2 van het Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant, 2023-2026, p.64 e.v.

Lokale, regionale en landelijke (beleids)plannen

Het RVP, als ook het verlengingsvoorstel, kan niet los worden gezien van een aantal andere lokale, regionale en landelijk (beleids)plannen. In dit verlengingsvoorstel is dan ook expliciet kennisgenomen van het proces en de inhoud van de relevante (beleids)plannen die hieronder kort worden toegelicht.

Integrale Veiligheidsplannen gemeenten
Het RVP is nadrukkelijk bedoeld als versterking van, en aanvulling op, het lokaal veiligheidsbeleid. Het huidige RVP 2023-2026 is bij de totstandkoming afgestemd met de voor de gemeenten lokale prioriteiten die zijn vastgelegd in de afzonderlijke IVP's. Voor de periode 2027-2028 blijft het uitgangspunt dat onderwerpen waar regionaal geen actie op hoeft te worden gezet, lokaal nog wel geprioriteerd kunnen worden. Hoewel het proces (en de vastgestelde looptijd) van de IVP's binnen de gemeenten in Oost-Brabant verschilt, zijn inhoudelijk de verschillen beperkt van aard. Zoals hierboven benoemd biedt de verlenging van het RVP aan de gemeenten de gelegenheid om de cyclus van planvorming in de juiste volgorde te doorlopen, te weten; eerst de lokale IVP's en dan, daarvan afgeleid, een RVP.

Meerjarenbeleidsplan RIEC Oost-Brabant 2025-2028
Het RIEC Oost-Brabant heeft de ambitie om de eenheid Oost-Brabant minder aantrekkelijk te maken voor ondermijnende criminaliteit en de samenleving en overheid weerbaar te maken tegen de negatieve invloeden hiervan. Uit het meerjarenbeleidsplan van het RIEC Oost-Brabant kan worden opgemaakt dat zij dit doen door de aanpak te intensiveren op vier verdiepingsthema: logistieke knooppunten en transport, jonge aanwas, mensenhandel en criminele geldstromen. In aanvulling op het meerjarenbeleidsplan wordt per verdiepingsthema een tweejaarlijks uitvoeringsplan opgesteld. De regio Oost-Brabant heeft zich in het meerjarenbeleidsplan tot en met 2028 gecommitteerd.

Beleidsplannen Veiligheidsregio's Oost-Brabant 2027-2030
Hoewel het RVP met name betrekking heeft op de sociale veiligheid (en minder op fysieke veiligheid) is bij de totstandkoming van het verlengingsvoorstel afstemming gezocht met de meerjarenbeleidsplannen van de twee Veiligheidsregio's in Oost-Brabant. Daarbij is gekeken naar elkaars processen en (strategische) thema's, met als doel overlap te vermijden en waar mogelijk samenwerking te bevorderen. Denk hierbij aan de uitdagingen rondom de weerbaarheidsopgave. Voor de onderwerpen rond de fysieke veiligheid wordt verwezen naar het specifiek voor deze gebieden ontwikkeld beleid.

VNG Meerjarenagenda Veiligheid 2025-2030
Met en voor gemeenten is de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op verschillende manieren betrokken bij een groot aantal veiligheidsthema's. In de Meerjarenagenda Veiligheid van de VNG wordt vooruitgekeken naar de veiligheidsthema's die de komende jaren belangrijk zijn en blijven. Voor 2025-2030 zijn de prioritaire veiligheidsthema's: gemeentelijke regie op veiligheid, ondermijning, maatschappelijke onrust, digitale veiligheid, weerbare overheid en samenleving en zorg en veiligheid.

Veiligheidsagenda 2027-2030
De minister stelt eens in de vier jaar beleidsdoelstellingen vast die gaan over de taakuitvoering van de politie. Dit gebeurt nadat de regioburgemeesters en het openbaar ministerie daarover zijn gehoord. Deze beleidsdoelstellingen zijn altijd beperkt in aantal, zijn regio/grensoverschrijdend en vragen daarom een landelijke aanpak. In 2027 moet er een nieuwe veiligheidsagenda liggen. Op het moment van schrijven wordt op landelijk niveau gesproken over de thema's die worden opgenomen in de veiligheidsagenda voor de periode 2027-2030. Vooralsnog is wel al gezamenlijkheid gevonden op de thema's ondermijning, relationeel geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties (met name geweld tegen vrouwen), mensenhandel en cybercrime & gedigitaliseerde criminaliteit, waaronder online seksueel misbruik.

Herijking geprioriteerde thema's

De herijking van de geprioriteerde thema's uit het huidige RVP 2023-2026 is tot stand gekomen aan de hand van een zogenaamde QuickScan. Met de QuickScan is eind 2025 een *lean en mean* uitvraag gedaan binnen de vijf Programmaraden (en de daarbij horende ambtelijke voorbereidingsoverleggen) naar de behaalde resultaten, toekomstige ontwikkelingen en herijkingsmogelijkheden en -wensen voor de periode 2027-2028. Hieronder worden de resultaten van de QuickScan samengevat weergegeven.

Algemene uitgangspunten

In het huidige RVP 2023-2026 zijn een aantal uitgangspunten voor regionale samenwerking geformuleerd en de volgende vijf thema's geprioriteerd:

1. Zorg en veiligheid
2. Digitale veiligheid
3. Maatschappelijke onrust
4. Ondermijning
5. Mensenhandel

De uitgangspunten voor regionale samenwerking en de vijf geprioriteerde thema's blijven in Oost-Brabant voor de periode 2027-2028 behouden. We ontwikkelen door op de thema's waar de afgelopen vier jaar al hard aan is gewerkt. De thema's zijn en blijven regionaal actueel, dragen bij aan lokaal veiligheidsbeleid en vragen om een regionale aanpak en/of ondersteuning. Alle vijf de thema's liggen in lijn met de thema's die worden benoemd in de hiervoor beschreven lokale, regionale en landelijke plannen.

In het licht van noodzakelijke flexibiliteit blijft de afspraak voor de komende twee jaar ongewijzigd dat indien het veiligheidsplan moet worden aangepast of bijgesteld hierover in de BRG en de basisteamdriehoeken separate afspraken worden gemaakt.[2] Deze afspraak is nodig omdat ervaring leert dat de actuele omstandigheden soms vereisen om van het oorspronkelijk plan af te wijken of hierop een aanvulling te doen. In de periode van het huidige RVP 2023-2026 is hier sprake van geweest in de vorm van het realiseren van regionale afspraken en richtlijnen rondom (denormalisatie van) drugs en (maatschappelijke) opvanglocaties. Beide onderwerpen zijn niet geprioriteerd in het RVP, maar het maken van regionale afspraken hierover bleek gewenst. Naar verwachting blijft er ook in de verlengingsperiode (regionale) aandacht voor deze thema's. Daarnaast zijn thema's zoals paraatheid, inzet bij openbare ordeverstoringen en weerbaarheid tegen diverse soorten dreigingen (militair, hybride, statelijk, cyber) actueel.[3] Zij raken beheersonderwerpen van gemeenten, het openbaar ministerie en politie en ook mogelijk de komende twee jaren (deels) de gezamenlijke prioriteiten.

Tot slot verdient het een opmerking dat gaandeweg de beleidsperiode RVP 2023-2026 de Regionale Adviescommissie TOOI (RACT) Oost-Brabant is opgericht. Met de oprichting van de RACT wordt regionaal door het gezag controle en toezicht uitgeoefend op het Team Openbare Orde Inlichtingen (TOOI) van de politie. Door het ROV is in mei 2025 ingestemd met de oprichting van de RACT Oost-Brabant, evenals met de beleidsprioriteiten voor het TOOI die worden vastgelegd in het RVP. Voor de huidige beleidsperiode zijn dit maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering, (politiek) activisme en extremisme en lokale en regionale openbare orde risico's. Deze prioriteiten zijn nog altijd actueel en blijven daarom in de verlengingsperiode ongewijzigd.

PRIORITEIT 1: Zorg en Veiligheid

In de beleidsperiode RVP 2023-2026 zijn belangrijke vorderingen gemaakt op de opgaves rond het thema zorg en veiligheid. Denk bijvoorbeeld aan de analyses die gemaakt zijn op de onderwerpen personen met onbegrepen gedrag, jeugd en huiselijk geweld. Deze analyses zijn op initiatief van de Programmaraad Zorg en Veiligheid uitgevoerd en geagendeerd en besproken in de vierhoeken op basisteamniveau.[4] De analyses laten onder andere zien dat de problematiek groot is en inspanning vanuit zorg én veiligheid ook de komende jaren nodig zijn.

[2] Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026, p.8.
[3] Strategische agenda regioburgemeesters 2026-2030, p. 6.
[4] Aan de bijeenkomsten van de vierhoeken nemen, naast de deelnemers uit de driehoek, ook de relevante wethouders uit het sociaal domein deel.

Het thema huiselijk geweld is immers niet voor niets ook geprioriteerd in de landelijke veiligheidsagenda. Voor deze en andere resultaten van de Programmaraad Zorg en Veiligheid wordt verwezen naar de jaarverslagen van het RVP.

De Programmaraad Zorg en Veiligheid stuurt op de realisatie van de doelstellingen zoals beschreven in het RVP. Dit doen zij volgens de “3 A’s”; Afstemmen, Agenderen, Aanjagen. De afgelopen jaren was dit een uitdaging. Een belangrijke oorzaak hiervoor is dat er ook andere bestuurlijke gremia (weliswaar op subregionaal niveau), zoals de stuurgroepen van de Zorg- en Veiligheidshuizen zijn, en dat onvoldoende helder is hoe deze verschillende gremia zich tot elkaar verhouden. Dit leidt tot bestuurlijke inefficiëntie in de governance en uiteindelijk ook in de uitvoering. Om op het thema zorg en veiligheid ook in de verlengingsperiode 2027-2028 voldoende slagkracht en vooruitgang te boeken is het noodzakelijk om de samenhang tussen de bestuurlijke gremia te versterken, met daarbij aandacht voor de juiste verantwoordelijkheden op de juiste tafels en scherpte in de opgaves. Waarbij het vanuit de veiligheidskolom van belang is dat er één bestuurlijk gremium op het niveau van Oost-Brabant stuurt op de opgaves van zorg en veiligheid (zoals beschreven in het RVP).[5] Daarnaast zal een uitvoeringsagenda ook bijdragen aan meer slagkracht in de uitvoering.

Op inhoud is de focus in de periode 2027-2028 gericht op de onderwerpen personen met onbegrepen gedrag en geweld in afhankelijkheidsrelaties, waarbij huiselijk geweld en femicide extra aandacht hebben. Op het thema geweld in afhankelijkheidsrelaties liggen belangrijke uitdagingen op de aansluiting tussen de gemeentelijke en strafrechtelijke aanpak. Een belangrijk element hierin is de inzet van het tijdelijk huisverbod, waarbij reeds door de BRG is uitgesproken om voor het opleggen en verlengen van een tijdelijk huisverbod regionaal aan te sluiten bij de module Tijdelijk Huisverbod van de firma Khonraad. Ook wordt vanuit de Programmaraad verbinding gezocht met regionale ontwikkelingen en initiatieven, zoals de ontwikkelingen rondom de inzet van het preventief huisverbod. Tot slot volgt de Programmaraad de ontwikkelingen in het land en wordt bezien en getoetst of zaken relevant zijn voor Oost-Brabant.

Jeugd is als doelgroep opgenomen door alle vijf de geprioriteerde thema’s uit het RVP heen. De aanpak van jeugdcriminaliteit is in de regio Oost-Brabant binnen diverse programma’s weggezet, zoals bijvoorbeeld het landelijke Programma Preventie met Gezag. Ook vanuit het RIEC-versterkingsprogramma wordt in de basisteams de Kempen, Dommelstroom, Maas & Leijgraaf, Peelland en Maasland gewerkt aan een preventieve aanpak jonge aanwas criminaliteit. De verschillende ontwikkelingen worden waar mogelijk in samenhang bezien, waarbij afstemming tussen de programmaraden nodig is om overlap te vermijden.

Zorg en Veiligheid 2027-2028:

- Focus op de onderwerpen personen met onbegrepen gedrag en geweld in afhankelijkheidsrelaties (waaronder huiselijk geweld en femicide). Jeugd loopt hier als een centrale doelgroep doorheen.
- Meer duidelijkheid over de verhouding en samenhang tussen de verschillende bestuurlijke gremia op zorg en veiligheid met als doel meer uitvoeringskracht.
- Regionale aansluiting bij de module Tijdelijk Huisverbod van de firma Khonraad.

PRIORITEIT 2: Digitale veiligheid

Aan het begin van de beleidsperiode RVP 2023-2026 was Digitale veiligheid als thema nog een enigszins onontgonnen terrein. Inmiddels is vanuit de Programmaraad Digitale veiligheid een stevig netwerk van relevante organisaties en partners opgebouwd, waarmee kennis wordt gedeeld en producten zijn ontwikkeld. Binnen de onderwerpen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit zijn door gemeenten, openbaar ministerie en politie belangrijke stappen gezet om potentiële slachtoffers weerbaar(der) te maken en deze vormen van criminaliteit te verstoren en aan te pakken.

De komende periode gaat de verdere transitie, ook wel digitale transformatie, van gemeenten, openbaar ministerie, politie en andere partners onverminderd door. Traditionele en digitale criminaliteit raken steeds meer met elkaar verweven en het onderscheid tussen de fysieke en de online wereld vervaagt. De verwachting is dat

[5] Dit onderwerp wordt momenteel samen met de stuurgroepen van de Zorg- en Veiligheidshuizen opgepakt.

het onderscheid tussen online en offline criminaliteit volledig zal verdwijnen. Digitale criminaliteit zorgt inmiddels voor 44% van het totaal aantal slachtoffers; dit percentage zal de komende jaren alleen maar toenemen. Slechts een fractie van de gepleegde digitale criminaliteit wordt op dit moment opgespoord. Deze ontwikkeling maakt het noodzakelijk dat de opsporing van digitale criminaliteit en de vervolging van daders de komende jaren sterk toeneemt. Deze ontwikkeling vraagt daarnaast om een integrale aanpak tussen partners, het verder bekwamen van professionals en het weerbaar maken van burgers en bedrijven. Dit geldt in het bijzonder voor kwetsbare groepen zoals jeugd, senioren en het midden- en kleinbedrijf (MKB). Binnen Oost-Brabant wordt daar de komende jaren verder op ingezet.

In de verlengingsperiode 2027-2028 blijft, naast een noodzakelijke intensivering van de strafrechtelijke aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, de focus gericht op drie van de vier cyberwegen van de (landelijke) Cyberwegenkaart, te weten: de aanpak van cyberincidenten, digitale weerbaarheid (jeugd, senioren en MKB) en de aanpak van online aangejaagde ordeverstoringen. De vierde cyberweg, ‘Eigen Huis op orde’, wordt in de verlengingsperiode niet langer meer als een regionale doelstelling voor de programmaraad gezien, om de reden dat daar andere partijen al inzet op plegen.[6] Uiteraard wordt wel de verbinding gemaakt tussen alle cyberwegen.

Anders dan andere jaren, waarin veel producten ontwikkeld zijn, wordt in de verlengingsperiode ingezet op het *uitrollen* van de producten. Dit betreft bijvoorbeeld de producten ‘Zicht op online criminaliteit’, ‘Storytelling gedigitaliseerde criminaliteit voor senioren’, ‘Training Aangejaagde Ordeverstoringen’ en bestaande interventies gericht op het MKB (via het PVO) en Jeugd. Daarnaast wordt verder gebouwd aan het netwerk om nieuwe producten te ontsluiten en bestaande producten te borgen. Ook wordt een focus aangebracht op de doelgroep jeugd, waarbij er naast de economische delicten, aandacht zal zijn voor de aanpak van online geweld zoals sextortion, cyberpesten en de aanpak van geldezels. Hierbij wordt afstemming gezocht met de Programmaraad Ondermijning. Naar verwachting doen zich in de verlengingsperiode weer (nieuwe) fenomenen, modus operandi en technologische ontwikkelingen voor, die vragen om een aangepaste aanpak en nieuwe samenwerkingsverbanden. Denk hierbij aan Artificial Intelligence (AI), quantum computing en desinformatie. Het volgen van deze ontwikkelingen is een focuspunt voor de Programmaraad Digtitale veiligheid.

Nu de thematiek de afgelopen jaren een vlucht heeft genomen en ook de komende jaren veel nieuwe ontwikkelingen worden verwacht, blijft de financiering voor een lokale en regionale aanpak achter. Hierdoor is er te weinig slagkracht om grote(re) impact te maken. Zeker nu na vijf jaar de subsidiegelden vanuit de landelijke City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime zijn gestopt, zet de Programmaraad Digitale veiligheid zich via haar partners in om meer aandacht voor het onderwerp te genereren en bijbehorende financiering te organiseren.

[6] In het huidige RVP 2023-2026 is de opdracht geformuleerd dat alle partners er zelf voor moeten zorgen dat het eigen huis op orde is (P.44). Het onderwerp ‘Eigen Huis op Orde’ (cybersecurity) van gemeenten, openbaar ministerie en politie wordt gezien en ervaren als een eigen verantwoordelijkheid. De ondersteuning daarop vindt plaats vanuit andere partners. Bij gemeenten is dat vanuit de VNG bijvoorbeeld de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) en onderdeel binnen het programma Agenda Digitale Veiligheid. De Programmaraad Digitale veiligheid heeft om die reden ervoor gekozen om ‘Eigen Huis op Orde’ in de verlengingsperiode 2027-2028 niet langer meer als een van haar doelstellingen te zien.

Digitale Veiligheid 2027-2028:

- Blijvende focus op het ondersteunen bij de digitale transformatie van gemeenten, openbaar ministerie en politie.
- Uitrollen en borgen van producten gericht op digitale weerbaarheid van met name jeugd, senioren en MKB.
- Verder uitbouwen van het netwerk met als doel het delen van kennis en het ontsluiten van producten bij de juiste doelgroepen.
- Ondersteunen bij de aanpak van cyberincidenten en online aangejaagde ordeverstoringen.
- Doorontwikkelen op nieuwe fenomenen zoals AI, Quantum computing en desinformatie.
- Inzetten op het verkrijgen van meer financiële middelen voor de lokale en regionale aanpak van digitale veiligheid.
- Vervallen van doelstelling op het onderwerp 'Eigen Huis op Orde'.

PRIORITEIT 3: Maatschappelijke onrust

In de huidige beleidsperiode RVP 2023-2026 was een toename van maatschappelijke onrust zichtbaar, zowel op nationaal niveau als binnen de geopolitiek. Dossiers rondom klimaat, woningnood, stikstof en migratie (als gevolg van internationale conflicten) leiden vanuit een maatschappelijk ongenoegen tot polarisatie en een groei in het anti-institutioneel gedachtegoed. Uitdaging daarbij is dat waar voorheen een jarenlange ideologie voorafging aan het proces van radicalisering en extremisme, tegenwoordig het zogenaamde saladebar-extremisme in opkomst is. Binnen dit fenomeen wordt een bepaald ongenoegen aan één of meerdere ideologische stromingen gekoppeld, om zo uiting te geven aan dat ongenoegen. Deze vorm maakt het minder eenvoudig om duiding te geven aan daders en gedrag en om daarop te interveniëren.

In het najaar 2025 heeft de voorzitter van de Programmaraad Maatschappelijke onrust diverse basisteams in de regio Oost-Brabant bezocht om op halen wat er binnen het basisteam op dit thema leeft. Uit de bezoeken is gebleken dat er behoefte is aan het jaarlijks agenderen van het thema en daarbij dieper inhoudelijk informeren van de basisteamdriehoeken over actuele fenomenen rondom radicalisering (zoals het saladebar-extremisme, extreme online challenges en de zogenaamde 764-groeperingen of de 'COM' beweging). Daarnaast is gebleken dat men moeite heeft om met maatschappelijke onrust in brede zin om te gaan, waarbij maatschappelijk ongenoegen in bepaalde gevallen kan overgaan in extremisme en radicalisering. Op het thema maatschappelijke onrust is nog onvoldoende handelingsperspectief beschikbaar of bekend, terwijl daar binnen de basisteams wel een behoefte ligt. Voor de Programmaraad Maatschappelijk onrust betekent dit voor de komende periode een heroriëntatie op haar rol en taak als het gaat om de reikwijdte van het thema maatschappelijke onrust. Bij deze heroriëntatie wordt meegenomen dat de Versterkingsgelden Radicalisering vanuit de NCTV specifiek zijn bedoeld voor de aanpak van radicalisering (en niet voor de aanpak van Maatschappelijke onrust in brede zin).

In de verlengingsperiode 2027-2028 wordt verder ingezet op de versterking van de lokale aanpak radicalisering, waarbij de basis (verder) op orde wordt gebracht, in lijn met de nieuwe Wet Gegevensverwerking Persoonsgerichte Aanpak Radicalisering en Terroristische Activiteiten (Wet PARTA). Het netwerk van aandachtsfunctionarissen radicalisering (AFR's) in de regio speelt hierbij een belangrijke rol.

Daarnaast wordt de focus gelegd op jeugd en (de samenwerking met) onderwijs vanwege de toenemende zorgelijke ontwikkelingen rondom de verjonging binnen radicalisering en de online component. Tevens wordt ingezet op kennisdeling over nieuwe fenomenen en interventies, waarbij specifiek aandacht zal zijn voor 'online radicalisering'. Vanuit een toenemende lokale behoefte om hier regionaal op door te ontwikkelen wordt ingezet op het vergroten en verbreden van het netwerk, zoals bijvoorbeeld het ministerie van BZK, het Ondersteuningsnetwerk Maatschappelijke Onrust (OMO) en de Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS).

Tegelijkertijd wordt de verlengingsperiode gebruikt om te verkennen waar de concrete lokale behoefte aan ondersteuning ligt en, indien gewenst, om daarvoor bijbehorende financiering te organiseren. Het uitgangspunt hierbij is om aansluiting te vinden bij bestaande ontwikkelingen en initiatieven. Een voorbeeld hiervan betreft het thema polarisatie en inclusie waar andere partijen en domeinen van gemeenten al mee bezig zijn.

In het huidige RVP 2023-2026 wordt gesproken over het activeren van het project 'Veilige Publieke Taak'.[7] In de huidige beleidsperiode RVP 2023-2026 is hier vanuit de Programmaraad Maatschappelijke onrust niet op geacteerd, om de reden dat andere partijen, zoals bijvoorbeeld het Netwerk Weerbaar Bestuur', hierbij actief betrokken zijn en om overlap te voorkomen. Om die reden wordt in de verlengingsperiode 2027-2028 niet langer vastgehouden aan de doelstelling rondom 'Veilige Publieke Taak'.

Maatschappelijke onrust 2027-2028:

- Verdere versterking van de (lokale) aanpak van radicalisering, inclusief het verder uitbouwen van het netwerk van AFR's.
- Investeren in jeugd en onderwijs in relatie tot radicalisering als gevolg van de trend van verjonging.
- Investeren in de aanpak van online radicalisering.
- Heroriëntatie en/of doorontwikkeling op het thema maatschappelijke onrust in bredere zin.
- Vervallen van de doelstelling rondom het project Veilige Publieke Taak.

PRIORITEIT 4: Ondermijning

In Oost-Brabant streven gemeenten, openbaar ministerie en politie in samenwerking met de andere partners van het RIEC-samenwerkingsverband ernaar om de regio minder aantrekkelijk te maken voor ondermijnende criminaliteit en de samenleving en overheid weerbaar te maken tegen de negatieve invloeden hiervan. De aansturing van deze gezamenlijke opgave vindt plaats op regionaal niveau door de Programmaraad Ondermijning (tevens Stuurgroep RIEC), met mandaat vanuit het ROV en de BRG en uitvoering via het Regionaal Ambtelijk Voorbereidingsoverleg (RAVO).

In de beleidsperiode RVP 2023-2026 zijn in de gezamenlijke opgave essentiële stappen gezet. Onder meer de transitie van de Taskforce-RIEC Brabant Zeeland naar twee afzonderlijke RIEC-regio's (RIEC Oost-Brabant en RIEC Zeeland West-Brabant) in 2024 heeft wezenlijke impact gehad op de aanpak van ondermijnende criminaliteit in de eenheid Oost-Brabant. De aanpak van ondermijning speelt in toenemende mate in op vragen en behoefte vanuit de partners.

In 2025 kreeg de RIEC-samenwerking in Oost-Brabant een nieuwe start. Samen met de partners is het Meerjarenbeleidsplan RIEC Oost-Brabant 2025-2028 opgesteld. De focusonderwerpen uit het huidige RVP 2023-2026 (cocaïne, synthetische drugs, hennep, witwassen en mensenhandel) zijn daarin het vertrekpunt. Daarnaast wordt de aanpak geïntensiveerd op de verdiepingsthema's: logistieke knooppunten en transport, jonge aanwas, mensenhandel en criminele geldstromen. In een tweejaarlijks uitvoeringsplan op de vier verdiepingsthema's wordt het meerjarenbeleidsplan vertaald naar de uitvoering. Het uitvoeringsplan voor de periode 2027-2028 loopt gelijk aan onderhavig verlengingsvoorstel RVP 2027-2028.

Om ook meer opsporingsslagkracht binnen de aanpak van ondermijning te organiseren hebben politie en het openbaar ministerie in 2025 ingezet op de doorontwikkeling van de strafrechtelijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning. Met als doel informatie gestuurd en data gedreven werken, met een dynamisch Regionaal Intelligencebeeld Ondermijning (RIBO) als basis en als vertrekpunt van één regionaal keuzeproces. Samen slimmer werken met o.a. één ondermijningsteam, vanuit één locatie en in samenhang onder één stuur. 2026 staat in het teken van implementatie. Tegelijkertijd wordt samen met de RIEC-partners verder uitgewerkt

[7] Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026, p.21.

hoe de strafrechtelijke aanpak optimaal kan aansluiten op de integrale aanpak van ondermijning en visa versa om gezamenlijk de meeste impact voor de inwoners van Oost-Brabant creëren.

In de verlengingsperiode 2027-2028 wordt, met het oog op regionale focus, binnen het thema ondermijning aangesloten bij het uitvoeringsplan 2027-2028 van het RIEC Oost-Brabant. De nadruk ligt op concrete resultaten en impact. Een methodiek voor monitoring- en effectmeting wordt verder ontwikkeld om de voortgang en effectiviteit van de activiteiten uit het uitvoeringsplan op o.a. de vier verdiepingsthema's te kunnen volgen en bij te stellen waar nodig. Daarnaast is het verder uitwerken en verbeteren van de governancestructuren essentieel om de samenwerking tussen verschillende partijen te optimaliseren en te zorgen voor een efficiënte en transparante besluitvorming. In de verlengingsperiode zal het RIEC-bureau Oost-Brabant verder worden doorontwikkeld en operationeel worden gemaakt, zodat het effectief kan blijven bijdragen aan de aanpak van de regionale ondermijningsproblematiek en de samenwerking tussen de diverse betrokken partijen.

Om de regionale focus verder te versterken worden de voornoemde focusonderwerpen uit het huidige RVP 2023-2026 herijkt naar 'drugsmarkten, witwassen en mensenhandel', waarbij de aanpak wordt geïntensiveerd op de (verdiepings-)thema's waar gezamenlijk het verschil kan worden gemaakt: logistieke knooppunten en transport, jonge aanwas, mensenhandel en criminele geldstromen.

Ondermijning 2027-2028:

- Herijking van de focusonderwerpen naar 'drugsmarkten, witwassen en mensenhandel'.
- Intensiveren op de (verdiepings-)thema's logistieke knooppunten en transport, jonge aanwas, mensenhandel en criminele geldstromen.
- Focus op de realisatie van de uitvoeringsplannen 2027-2028 op de (verdiepings-)thema's vanuit het RIEC Oost-Brabant.

PRIORITEIT 5: Mensenhandel

Binnen het thema mensenhandel onderscheiden we vier uitbuitingsvormen: arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting, seksuele uitbuiting en gedwongen orgaanverwijdering. Binnen al deze vormen van mensenhandel wordt er een grove inbreuk gemaakt op de menselijke waardigheid en de lichamelijke en geestelijke integriteit van de slachtoffers. Het is nog altijd van belang dat de aanpak van mensenhandel verder wordt ontwikkeld en verstevigd, zodat slachtoffer- en daderschap eerder kunnen worden gesignaleerd, eerder kunnen worden gestopt of zelfs kunnen worden voorkomen.

Tegen de achtergrond van de ambities en speerpunten uit het RVP 2023-2026 is, in lijn met de ontwikkeling van het RIEC Oost-Brabant, in 2024 gekozen om binnen het thema mensenhandel te werken met een Regionaal Plan van Aanpak Mensenhandel Oost-Brabant 2025–2026 (hierna: Plan van Aanpak). Het Plan van Aanpak kent verschillende doelstellingen, waaronder het vergroten van bewustwording en meldingsbereidheid van mensenhandel, het investeren in de vaststelling van slachtofferschap en de bescherming van slachtoffers en het frustreren en aanpakken van daders en faciliteerders door middel van integrale interventies. Daarnaast richt het Plan van Aanpak zich op het versterken van (boven)regionale samenwerking en verbeteren van informatiepositie.

De uitvoering van het Plan van Aanpak heeft in de beleidsperiode 2023-2026 een positieve ontwikkeling laten zien. De gekozen fasering (ontwikkelen, testen, verbreden en borgen) werpt haar vruchten af: partners zijn actief betrokken, er is sprake van groeiende gezamenlijke verantwoordelijkheid en de opgeleverde (deel)producten dragen zichtbaar bij aan een structurele en samenhangende aanpak van mensenhandel. De komende periode zal de focus, zoals vastgelegd in het Plan van Aanpak, behouden blijven.

Voor de verlengingsperiode 2027-2028 wordt gewerkt aan een tweejarig uitvoeringsplan Mensenhandel met een overeenkomstige doorlooptijd. Dit gebeurt vanuit het RIEC Oost-Brabant in gezamenlijkheid met de Programmaraad Mensenhandel (en de ambtelijke voorbereidingsgroep; de Expertgroep Mensenhandel). In het

uitvoeringsplan worden de huidige lijnen, afgeleid van het landelijke actieprogramma Samen tegen Mensenhandel, verder voortgezet en bestendigd in Oost-Brabant. Daarnaast is onder meer aandacht voor de aankomende implementatie van de Wet uitbreiding en modernisering strafbaarstelling mensenhandel. De centrale doelstelling van dit wetsvoorstel is het effectiever maken van de strafrechtelijke aanpak van mensenhandel, waardoor de vervolging van daders en de bescherming van slachtoffers wordt verbeterd.[8] Daarnaast is afgesproken de bestuurlijke (prostitutie)controles te intensiveren, gezien hun belang voor het signaleren van misstanden, het versterken van de bestuurlijke en strafrechtelijke informatiepositie en de tijdige en zorgvuldige overdracht tussen bestuurlijk toezicht en politie.

In de verlengingsperiode zal onverminderd worden afgestemd met de Programmaraad Ondermijning. Ook zal verbinding worden gelegd met het thema zorg en veiligheid en de daaraan gekoppelde Programmaraad Zorg en Veiligheid. In het licht van het optimaliseren van de zorg, ondersteuning en opvang van slachtoffers van mensenhandel kan deze verbinding relevant zijn. In het verlengde daarvan is het streven om de samenwerking met gemeenten te versterken en *best practices* met elkaar te delen.

Mensenhandel 2027-2028:

- Focus op de realisatie van het Uitvoeringsplan Mensenhandel 2027-2028.
- Verdere implementatie en optimalisatie van de uitvoering van de Wet uitbreiding en modernisering strafbaarstelling mensenhandel.
- Intensiveren van bestuurlijke (prostitutie)controles.
- Voortzetten van de afstemming met de Programmaraad Ondermijning.
- Bevorderen van verbinding met de Programmaraad Zorg en Veiligheid.
- Versterken van samenwerking met gemeenten in Oost-Brabant en het delen van best practices.

[8] Kamerstukken II 2023/24, 36547, nr.3, p. 2.

BIJLAGE 1: Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026

BIJLAGE 2: Sterkteverdeling politie-eenheid Oost-Brabant